

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Kuras valsts tiesal ir piekrišana?

Kuras valsts tiesal ir piekrišana?

Luksemburga

1 Vai man prasība ir jāceļ vispārējā tiesā vai specializētajā tiesā (piemēram, darba strīdu tiesā)?

Luksemburgas Lielhercogistē civillietas un komercietas parasti izskata apgabaltiesa (*tribunal d'arrondissement*). Luksemburgas Lielhercogistē ir divi tiesu apgabali — Luksemburgas un Dīkirhes, un katrā no tiem ir apgabaltiesa.

Apgabaltiesas jurisdikcijā ir visas civillietas un komercietas, kurās jurisdikcija normatīvajos aktos nav piešķirta citai tiesai.

Atšķirībā no dažām citām valstīm Luksemburgas Lielhercogistē nav specializētu tiesu komercietu izskatīšanai. Komercietas skata specializētas apgabaltiesu nodaļas, taču tās ievēro vienkāršotu procedūru.

Specializētās tiesas galvenokārt izskata:

maza apmēra prasības: ja prasības summa ir mazāka par 15 000 euro, lietu izskata mirtiesā (*justice de paix*). Luksemburgas Lielhercogistē ir trīs šādas tiesas — viena Luksemburgā, viena Ešā pie Alzetes un viena Dīkirhē. Katrai no tām ir jurisdikcija noteiktā teritorijā;

darba strīdus: darba tiesai (*tribunal du travail*) ir jurisdikcija lietās, kas attiecas uz darba līgumiem. Luksemburgas Lielhercogistē ir trīs darba tiesas — viena Luksemburgā, viena Ešā pie Alzetes un viena Dīkirhē. Katrai no tām ir jurisdikcija noteiktā teritorijā. Praksē darba tiesas sēdes notiek mirtiesas telpās;

strīdus par nomas līgumiem: strīdi, kas attiecas uz nomas līgumiem, ir mirtiesneša (*juge de paix*) kompetencē neatkarīgi no strīda apmēra. Ja strīds attiecas uz īres apmēru, pirms prasības celšanas attiecīgajā tiesā ir jāvēršas konkrētās pašvaldības īres komisijā (*commission des loyers*);

kaimiņu strīdus: vairums strīdu starp kaimiņiem attiecas uz piekļuves tiesībām vai robežām un ir mirtiesas kompetencē. Taču, ja lieta ir nopietnāka un tiek iesniegts zaudējumu atlīdzības pieteikums, noteicošais faktors ir prasības summa — ja tā pārsniedz 15 000 euro, lieta ir izskatāma apgabaltiesā;

sociālā nodrošinājuma lietas: sociālā nodrošinājuma lietās jurisdikcija ir Sociālā nodrošinājuma arbitrāžas padomei (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*).

Padome atrodas Luksemburgas pilsētā, un tās jurisdikcija aptver visu valsti;

strīdus par parādiem: šādās lietās jurisdikcija ir mirtiesai.

2 Ja lieta ir piekrišana vispārējai tiesai (t.i. par lietu izskatīšanu atbild šādas tiesas), kā lai noskaidroju, konkrēti kurā tiesā man ir jāiesniedz prasības pieteikums?

2.1 Vai pastāv atšķirība starp zemākām un augstākām vispārējām tiesām (piemēram, rajona tiesas kā zemākās tiesas un apgabala tiesas kā augstākās tiesas), un, ja, jā, tad kura ir kompetenta manā gadījumā?

Mirtiesām ir jurisdikcija civillietās un komercietās, kurās prasības summa (neskaitot procentu maksājumus un izmaksas) ir mazāka par 15 000 euro.

Prasības, kuru summa ir lielāka, izskata apgabaltiesa.

Lietās, kurās prasība nav mantiski novērtējama, piemēram, ģimenes lietās, jurisdikcija vienmēr ir apgabaltiesai.

2.2 Teritoriālā piekrišana (vai par manu lietu ir atbildīga A pilsētas vai B pilsētas tiesa?)

2.2.1 Teritoriālās piekrišanas pamatnoteikums

Parasti lieta ir tās tiesas jurisdikcijā, kuras darbības teritorijā ir atbildētāja dzīvesvieta. Šā noteikuma mērķis ir nodrošināt atbildētājiem noteiktu aizsardzību, jo tiem būs vienkāršāk aizstāvēties tiesā, kas ir tuvāk to dzīvesvietai.

Ja atbildētājs ir fiziska persona, jurisdikcija ir tai tiesai, kuras darbības teritorijā ir atbildētāja domicils vai dzīvesvieta.

Pret uzņēmumiem, asociācijām u. c. var celt prasību ne tikai tajā tiesā, kuras darbības teritorijā ir to juridiskā adrese, bet arī tiesā, kuras darbības teritorijā atrodas to filiāle vai pārstāvniecība, ar nosacījumu, ka tur atrodas pārstāvis, kam ir tiesības rīkoties attiecībā uz trešām personām, un strīds ir saistīts ar šīs filiāles vai pārstāvniecības darbību.

2.2.2 Šī pamatnoteikuma izņēmumi

2.2.2.1 Kādos gadījumos varu izvēlēties starp tiesu pēc atbildētāja dzīvesvietas (atbilstoši pamatnoteikumiem) un citu tiesu?

Līgumi: prasītājs var ierosināt prasību vai nu vietā, kur dzīvo atbildētājs, vai — atkarībā no līguma būtības — vietā, kur tiek piegādātas preces vai sniegti pakalpojumi.

Atbildība par kaitējumu izraisīto nodarījumu (neatļautu darbību) un civilprasība kriminālprocesā: prasību var celt tajā tiesā, kuras darbības teritorijā mitinās atbildētājs, vai arī tiesā, kuras darbības teritorijā radies kaitējums vai paveikts kaitējumu izraisītais nodarījums.

2.2.2.2 Kādos gadījumos man prasība ir jāceļ citā tiesā nevis pēc atbildētāja dzīves vietas (atbilstoši pamatnoteikumiem)?

Tālāk uzskaitītajās lietās:

- 1) nepilngadīgo laulības pieteikumos, prasībās par laulības spēkā neesības atzīšanu, prasībās par saistību ar laulību noteiktu atlikšanas pasākumu atcelšanu vai atjaunošanu, prasībās, ar ko pauž iebildumus pret laulību, un prasībās par šādu iebildumu atcelšanu;
 - 2) prasībās par laulības līgumiem un laulāto mantiskajām attiecībām, kā arī prasībās par īpašuma atšķiršanu;
 - 3) prasībās par attiecīgajām laulāto tiesībām un pienākumiem, kā arī par ieguldījumiem ar laulību vai reģistrētām partnerattiecībām saistītu izdevumu segšanā;
 - 4) reģistrētu partnerattiecību pārtraukšanas lietās;
 - 5) uzturlīdzekļu piedziņas prasībās;
 - 6) prasībās par piekļuves tiesību īstenošanu, dzīves apstākļiem un ieguldījumu bērnu uzturēšanas un audzināšanas izdevumu segšanā;
 - 7) prasībās par vecāku atbildības īstenošanu, izņemot prasības par vecāku atbildības anulēšanu;
 - 8) lēmumos par nepilngadīgo īpašuma juridisko pārvaldību un lēmumos par nepilngadīgo aizbildnību;
 - 9) prasībās par aizliegumu atgriezties mājoklī personām, kuras no tā ir izliktas, pamatojoties uz 1. panta 1. punktu 2003. gada 8. septembra Grozītajā likumā par vardarbību ģimenē (*loi modifiée du 8 septembre 2003 sur la violence domestique*), prasībās par šādu aizliegumu termiņa pagarināšanu atbilstīgi minētā likuma 1. panta 2. punktam, kā arī šādu pasākumu pārsūdzībās
- teritoriālā jurisdikcija, ja vien nav konkrēti norādīts citādi, ir šādai apgabaltiesai:
- 1) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas ģimenes mājoklis;
 - 2) ja vecāki dzīvo atsevišķi — tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas tā vecāka dzīvesvieta, pie kura nepilngadīgie bērni pastāvīgi dzīvo (ja vecāku atbildību vecāki īsteno kopīgi), vai tiesa, kuras darbības teritorijā ir tā vecāka dzīvesvieta, kurš šo atbildību īsteno viens;

3) citos gadījumos — tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas tās personas dzīvesvieta, kura nav tiesvedības ierosinātāja.

Lai iesniegtu kopīgas prasības, puses izvēlas tiesu, kuras darbības teritorijā atrodas vienas vai otras puses dzīvesvieta.

Tomēr, ja strīds attiecas tikai uz laulātā uzturēšanu, ieguldījumu bērnu uzturēšanā un audzināšanā, ieguldījumu ar laulībām saistītu izdevumu segšanā vai steidzamiem un pagaidu pasākumiem reģistrētu partnerattiecību izbeigšanas gadījumā, lietas izskatīšana var būt tās tiesas jurisdikcijā, kuras darbības teritorijā dzīvo laulātais vai bijušais partneris, kas saņem uzturētājus, vai tas vecāks, kuram ir galvenā atbildība par bērnu aprūpi, pat ja šie bērni ir pilngadīgi.

Teritoriālo jurisdikciju nosaka, ņemot vērā dzīvesvietu prasības iesniegšanas dienā vai — laulības šķiršanas lietās — sākotnējā pieteikuma iesniegšanas dienā.

Juridiskās palīdzības pieteikumi saistībā ar aizgādības tiesībām pār bērniem un piekļuves tiesībām: jurisdikcija ir tā apgabala tiesai, kurā atrodas — vai tiek uzskatīts, ka atrodas — bērna dzīvesvieta.

Laulības šķiršana, laulāto atšķiršana un attiecīgās sekas: jurisdikcija ir tā apgabala tiesai, kurā atrodas laulāto kopīgā dzīvesvieta, vai, ja tādas nav, tā apgabala tiesai, kurā dzīvo atbildētājs vai — ja laulību šķir uz abpusējas vienošanās pamata — viens no laulātajiem.

Mantojuma strīdi: jurisdikcija ir tai tiesai, kuras darbības teritorijā atradās mirušā pēdējā dzīvesvieta.

Strīdi par ģimelēm: jurisdikcija ir tai tiesai, kuras darbības teritorijā atrodas ģimelis.

Darba strīdi: jurisdikcija ir tai tiesai, kuras darbības teritorijā atrodas darbavieta. Taču atsevišķos gadījumos, ja darba devējs ceļ prasību pret darba ņēmēju, kas dzīvo citā dalībvalstī, jurisdikcija ir tai tiesai, kuras darbības teritorijā ir darba ņēmēja dzīvesvieta.

2.2.2.3 Vai tiesas procesa dalībnieki var vienoties par kompetento tiesu, kas citādi nebūtu kompetenta šajā procesā?

Luksemburgas normatīvie akti pieļauj "jurisdikcijas klauzulas", kurās līgumslēdzēji vienojas par konkrētu tiesu, kas izšķirs to strīdu.

Šādas klauzulas ir īpaši noderīgas, ja iespējamā strīda puses dzīvo dažādās dalībvalstīs, jo tādējādi tiesu, kurai būs jurisdikcija, var noteikt jau iepriekš.

Šādu klauzulu spēkā esību starp Eiropas Savienības dalībvalstīm reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1215/2012.

Puses par tiesas izvēli var vienoties arī iekšzemes strīdos. Šādos gadījumos puses var vērsties mirtiesā, kurai parastos apstākļos attiecīgajā lietā nebūtu jurisdikcijas prasības summas vai teritoriālās jurisdikcijas noteikumu dēļ. Pušu vienošanās var būt gan skaidri izteikta, gan izrietēt no fakta, ka atbildētājs ierodas tiesā, sāk izklāstīt savus argumentus un pirms aizstāvības sākšanas nav izteicis iebildumus pret lietas izskatīšanas tiesas jurisdikciju. Tomēr puses nevar izvēlēties, kura apgabaltiesa izskatīs to lietu, jo noteikumi par jurisdikcijas noteikšanu, pamatojoties uz prasības summu, izriet no sabiedriskās politikas. Jurisdikcijas klauzula ir spēkā vienīgi tad, ja tai ir piekritušas abas puses. Šīs vienošanās apliecinājums ir jāiesniedz atbilstīgi vispārējām tiesību normām. Pušu brīvību izvēlēties tiesu dažkārt ierobežo normatīvie akti. Piemēram, Patērētāju juridiskās aizsardzības likums (*loi sur la protection juridique du consommateur*) paredz, ka klauzulas, kuru mērķis ir ierobežot patērētāju tiesības celt prasību vispārējās jurisdikcijas tiesās, nav spēkā.

3 Ja kompetenta ir kāda speciāla tiesa, kā var noteikt, tieši pie kuras tiesas būtu jāvērsas?

Pirmajā instancē visas lietas atbilstīgi jurisdikcijai un neatkarīgi no prasības summas izskata specializētajās tiesās, kuras pastāv saskaņā ar Luksemburgas tiesību aktiem — darba tiesā, mirtiesā (ģimelju lietas), pirmās instances administratīvajā tiesā (*tribunal administratif*), Sociālā nodrošinājuma arbitražas padomē.

Tāpēc, piemēram, lai gan mirtiesai atbilstīgi vispārējām tiesību normām parasti ir jurisdikcija tikai lietās, kurās prasības summa ir mazāka nekā 15 000 euro, šis ierobežojums neattiecas uz strīdiem par ģimelēm.

Teritoriālā jurisdikcija

Teritoriālās jurisdikcijas pamatnoteikums

Lai arī parasti jurisdikcija ir tiesai, kuras darbības teritorijā dzīvo atbildētājs, attiecībā uz specializētajām tiesām pastāv izņēmumi.

Piemēram, kompetentā darba tiesa parasti ir tā tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas darbavieta, nevis tā tiesa, kuras darbības teritorijā dzīvo kāda no pusēm. Arī strīdos par ģimelēm prasība ir ceļama tiesā, kuras darbības teritorijā atrodas konkrētais ģimelis.

Jautājums par teritoriālo jurisdikciju nerodas attiecībā uz pirmās instances administratīvo tiesu vai Sociālā nodrošinājuma arbitražas padomi, jo to jurisdikcija aptver visu Luksemburgas Lielhercogisti.

Pamatnoteikuma izņēmumi

Specializētajām tiesām ir vienīgi nepārprotami piešķirtā jurisdikcija, un parasti puses nevar izvēlēties citu tiesu, kā vien to, kas noteikta tiesību aktos.

Kopumā jurisdikciju uzskata par jautājumu, ko nosaka sabiedriskā politika (piemēram, darba tiesību lietās), tāpēc, pat ja puses pret jurisdikciju neiebilst, tiesai pēc savas iniciatīvas ir jāapsver, vai tai ir jurisdikcija attiecīgajā lietā. Kā skaidrots iepriekš, šis princips neattiecas uz mirtiesu lietās, kurās prasības summa pārsniedz mirtiesneša jurisdikcijai noteikto apmēru un starp pusēm pastāv skaidra vai klusējot izteikta vienošanās. Šādos gadījumos mirtiesā nevar atteikties pieņemt jurisdikciju.

Noderīgas saites

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Saistīti dokumenti

[Tiesu sistēmas organizācija \(147 kb\)](#)  (147 Kb) 

Lapa atjaunināta: 22/10/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.